

FOLK OG LAND

NR. 5 — 15. ÅRGANG

LØRDAG 5. MARS 1966

LØSSALG 1 KRONE

Reider, Meland, 2
 Nedre Holmeft. 2
 Stavsanger 223

Ringer fra Hewins-boken også i Tyskland

Stort oppslått artikkel i det protestantiske Hamburgerblad SONNTAGSBLATT

PROFESSOR SKODVIN FORTELLER TYSKERNE AT HVIS VI HADDE KUNNET KJØPE HAM, SÅ KUNNE HAN HA LEVERT ET LANGT BEDRE FORSVAR ENN HEWINS!

Var Quisling «forræder eller syndebukk»? spør Alfred Schüler i en stort oppslått artikkel 21. november sistleden i det kjente protestantiske ukeblad SONNTAGSBLATT i Hamburg, som utgis av biskop H. Lilje. Artikkelen er en bred omtale av boken til den britiske publisist Ralph Hewins, «Quisling: prophet without honour» og viser altså at denne bok som er blitt så skamskjelt av det offisielle Norge vekker stor og alminnelig oppmerksomhet i dagens Tyskland. Eller er det kanskje den ovenfra dirigerte «forbitrelse» i Norge som virker mot sin hensikt og nettopp gjør boken til Hewins dobbelt interessant? Artikkelen forteller også noe annet, nemlig hvor uhyre aktiv professor Skodvin stadig er når det gjelder å informere utlandet om hva man rettelig bør mene om Quisling, okkupasjons-tiden og boken til Hewins. Og den avslører påny eiendommelige sider hos denne offisielle historiker — hvis det da er riktig hva Schüler og det tyske blad legger ham i munnen.

SONNTAGSBLATT tar ikke noe egentlig standpunkt til det spørsmål det selv stiller, men det redegjør meget nøye for hovedpunktene i boken til Hewins — nesten like nøye som det lar Skodvin redegjøre for sitt og det autoriserte syn. Det er i denne forbindelse interessant å notere seg at Skodvin, som selv klarte å skrive om okkupasjonen av Norge uten å omtale kapitulasjonsavtalen,

blant annet bebreider Hewins at denne har «oversett kilder» og «underslått kilder». Hans eget «underslag» har ført til at det tyske blad forteller at det i Norge «finnes kverulanter som nu som før betyr at Norge 10. juni 1940 undertegnet en kapitulasjonsavtale, og at derfor ingen kunne dømmes for «kollaborasjon»! Vi skal ellers komme tilbake til Skodvins uttalelser senere.

Artikkelen innledes med en gjengivelse av hva Hewins beretter i sin bok om henrettelsen av Quisling. Forfatteren har selv besøkt henrettelsesstedet i den siste tid og sier: «Står man idag, likeledes en kjølig oktoberdag, foran muren hvor Quisling ble henrettet, så synes man fremdeles å spore en vikingvrede i luften.» Han forteller så hva kong Haakon sa til Hewins om hvorledes han tenkte seg henrettelsen av Quisling. Det var ikke meget «kongelig», mener Schüler.

Det gis så en bred oversikt over det såkalte «retts»oppgjør. «Det var en usedvanlig tid,» skriver forfatteren,

Alle nur denkbaren Fehler

Professor Magne Skodvin — Außenministerium: „Unsere beste Autorität in der Quisling-Frage“ — urteilte sachlicher, als ich mit ihm im Historischen Institut der Universität Oslo über das umstrittene Hewins-Buch sprach. Das Buch auf der Handfläche wägend, sagte er: „Als historische Forschung gewertet, ist es ein Buch, in dem alle Fehler gemacht werden, die ein Historiker nur machen kann. Es sind Quellen übersehen worden; es sind Quellen unterschlagen worden, die dem Argument nicht zuträglich gewesen wären; die Darstellung ist nicht vollständig. Und als Buch eines intelligenten Reporters gewertet, der die andere Seite präsentiert, ist es einfach schlecht.“ Der junge, burschikose, blonde Skodvin: „Wenn man mich dafür hätte kaufen können, so hätte ich eine sehr viel bessere Rechtfertigung schreiben können.“

Und wir sprachen über die Nachkriegszeit über die Ralph Hewins behauptet

Skodvin kunne gjort det bedre enn Hewins!

«hvor det måtte øves rett på en like usedvanlig måte og hvor det hersket hva den norske advokat Albert Wiesener i en bok som kom i 1964 karakteriserte som «Seierherrens justis». Denne forsvarsbok ville ikke ha kunnet utkomme før i 1964, for ingen norsk forlegger ville ha offentliggjort den, fortalte Albert Wiesener meg. Han forsvarte under krigen norske spioner for tyske krigsretter og etter krigen norske kolaboratører for hjemmefrontretter.»

Efter så å ha gjengitt hovedinnholdet i boken til Hewins, skriver det tyske blad:

(Forts. side 2.)

RELATOR:

Broder Gabrielsen

En aften overvar vi premieren på den norske filmen «Broder Gabrielsen» på Saga, filmen om legpredikanten som lager teater og business av sin forkynnervirksomhet, han som gir lymesteren en knock-out fordi han ikke «satte fullt lys på Amen».

Like bortenfor oss satt en kjent filmkunstner vi er «på hatt» med. Da vi ruslet ut etter forestillingen, ville tilfellet at vi gikk sammen.

«Hva synes De om filmen?» spurte vi.

«Niels Müller har ydet et aldeles storartet regiarbeide,» svarte filmkunstneren. «Det var befriende å se en norsk film som virket helt gjennom profesjonell i motsetning til alle amatørarbeidene som i etterkrigsårene har ynglet frem under Statens formynderskap. Det var mange fine stemninger i filmen. Henry Nyréns en-somme vandring langs bryggene ved nattetid minnet om det beste i fransk film. Og så alle de glimrende typer Müller hadde fått tak i. Mannen i rullestolen f. eks. — et funn. Det var også mange gode skuespillerprestasjoner skjønt Alf Malland virket kanskje noe ubetydelig som broder Gabrielsen. Manuskriptet ble vel langtrukket — jeg hadde iallfall vanskelig for å holde interessen gjennom nesten to timer — en erfaren filmmann burde ha strammet det en god del inn.»

Det var sikkert en klar og saklig bedømmelse. Men en setning vedble å forfølge oss — dette at filmens Broder Gabrielsen virket noe ubetydelig. Men er det ikke nettopp det som er klinkende riktig? Er det ikke det som er tragedien, at en eller annen mere eller mindre ubetydelig frekkas massesuggerer en lang rekke forutsetningsløse, naive mennesker?

Nils R. Müller.

Jo, slik må det være. Opptakten i filmen med det forhutlede paret på gathjørnet viser «broderens» rette ansikt. Så får han idéen om å innføre moderne popmusikk som et ledd i forkynnelsen, og derfra til rent teater er spranget ikke langt. Når en såvidt ubetydelig fyr lett får makt over en forsamling, så er det fordi tilhørerne vil tro, de er preparert for det på forhånd. Massesuggesjon satt i system. Gjenta-gelsene som ledd i påvirkningen. De bevisste overdrivelsene. Skriket.

Det får oss til å tenke på noe.

Broder Gabrielsen er et kjent trekk i legpredikantvirksomheten. En norsk-amerikaner fra Los Angeles fortalte oss nylig med hvilken frekkhet sektvesenet derborte er merkantilisert. «The biggest racket in the world» kalte han det. Den hjemlige business på området er ytterst beskjeden i forhold.

Men «The biggest racket» er ikke forbeholdt det religiøse område. Vi finner Broder Gabrielsen igjen på alle felter hvor det er sjanser til å påvirke og hisse opp godtroende mennesker.

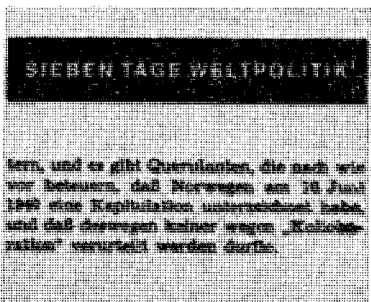
Vi tenker på en viss journalist Hansen der oppgis som ansvarlig for den norske del av den «krigshistorie» Aftenposten bringer hver uke. Med utrettelig iver sender han grumsete spytteklaser mot gode NS-folk. Nylig gjenga han frydefullt hva en illegal hetsavis under krigen hadde uttalt om Hirten. Den skulle angivelig bestå av al-

(Forts. side 7)

ALF MALLAND BRODER GABRIELSEN

METTE LANGE-NIELSEN • PER CHRISTENSEN
ULRIKKE GREVE • HANS STORMOEN • HENRY NYREN
JOHANNES ECKHOFF

REGI: NILS R. MÜLLER. KAMERA: HANS NORD

SONNTAGSBLATT efter å være orientert av Skodvin: Noen kverulanter fastholder fremdeles at det ble sluttet en våpenstillstandsavtale!

RINGER —

(Forts. fra side 1)

«Da denne bok var utkommet i London, krysset lynene gjennom de norske hjerter. Eksutenriksminister Halvard Lange kalte boken «et nazistisk makkverk». Den konservative «Aftenposten» talte om en «frekk historieforskning». Quislingaktoren Anæus Schjødt, hans advokatkompanjong, hans sønn angrep Hewins i pressen. Londonerkorrespondenter for norske aviser gav rapport om enhver anmeldelse av boken. Norske historikere polemiserer mot boken i «Times Literary Supplement», i «Guardian», i «Times». Hewins ble intervjuet i svensk fjernsyn. «Aftenposten» skrev i lederartikkel om «Mr. Hewins bagateller». Biskop Johannes Smemo erklærte at den norske kirke følte seg krenket. Justisministeren tilkalte advokat Sven Arntzen og to høyere departementsfunksjonærer til rådslagning og erklærte i Stortinget at den norske regjering ikke så noen mulighet til å kunne fremme en injuriersak mot Hewins i London.

I London hadde faktisk den norske ambassade latt undersøke om det kunne reises klage i London over bestemte påstander av forfatteren. Norske foreleggere som var blitt tilbudt manuskriptet av Allen, avviste det. Og utenriksministeriet kom sluttelig overens med Johan Grundt Tanums forlag i Oslo om å utgi i mars måned et 150-siders motinnlegg på engelsk. Det er planlagt i 10 000 eksemplarer, av hvilket utenriksdepartementet vil overta til anvendelse i England og USA 5 000 eksemplarer. Denne i sannhet «subsidierte» motfremstilling vil bli skrevet av tre historikere: av dr. Olav Riste, av professor Magne Skodvin, av professor Johs. Andenæs.»

Men forfatteren har ikke bare talt med Skodvin og med Wiesener. Han har også henvendt seg til Grundt Tanums forlag, hvor han får følgende opplysninger av en mann, som i likhet med Riste da han skrev om boken til Hewins i «Times», ikke selv har lest den:

Lektoren som i Johan Grundt Tanums forlag leder utgivelsen av motfremstillingen, fortalte meg at det ikke ville bli noe «svar», fordi det lå under de norske historikerens verdighet (!) Hewins-boken var så absurd at man kunne spørre seg selv om forfatteren var ved sine fulle fem — —. Noe senere medgav denne lektor at han overhodet ikke hadde lest Hewins-boken, bare bladd den igjennom i en bokhandel (!).»

Så snakker da forfatteren med professor Magne Skodvin slik vi nevnte innled-

ningsvis. Og Skodvin var ikke den mann som lot seg nøde, men trådte uforferdet frem i lampelyset igjen:

«Idet han veien Hewins-boken i hånden, sa han: „Vurdert som historisk forskning, er det en bok hvor det er gjort alle de feil som en historiker over hodet kan gjøre. Kilder er blitt oversett, kilder som ikke passet med argumenteringen er blitt underslått (!), fremstillingen er ikke fullstendig. Og vurdert som boken til en intelligent reporter som presenterer den annen side, er den ganske enkelt slett’»

Men ikke nok med dette. Bladet bringer også følgende karakteristiske Skodvinuttalelse, som står helt i stil med måten problemet ellers behandles på i Norge:

«Den unge burschikose, blonde Skodvin: „Hvis man hadde kunnet kjøpe meg til det, så ville jeg ha kunnet skrive en langt bedre rettferdiggjørelse.”»

Det er altså tydeligvis gode argumenter tilstede for en slik rettferdiggjørelse, men Skodvin har i sin offentlige produksjon med stort hell «underslått» disse argumenter som ikke passet inn i det autoriserte syn han forsvarer.

Naturligvis unnlater ikke Skodvin å rose seg av hvor forståelsesfull og objektiv han likevel er. Han har til og med tilkalt noen tidligere NS-folk for å la sine studenter høre hva de har å si, og han innrømmer at det i hine år ble påført megen lidelse, som imidlertid «måtte bæres». Han har også «gjennom sitt historiske arbeide med Quisling-spørsmålet, som han påbegynte for ti år siden, fått forståelse for megen menneskelig problematikk.»

Efter således å være veiledet av «motfremstillingens» herr Skodvin, skriver bladet, som tydeligvis trass i veiledningen ikke føler seg helt overbevist, følgende for egen regning:

«Kollektivdomfellelsen hadde tilfølge at mange NS-nordmenn følte seg utstøtt. Ennu idag er det en uskreven regel at tidligere NS-medlemmer bare kan oppnå en lavere grad i embetsmannshierarkiet. Sønner kjemper for rehabilitering av fedre og det finnes kverulanter, der nu som før bedyrer, at Norge 10. juni 1940 undertegnet en kapitulasjon, og at derfor ingen kunne dømmes for koloborasjon!»

Såvidt artikkelen i SONN-TAGSBLATT. Vi lurar bare på hva bladet ville si hvis

Thank you, Mr. Hewins!

Ja, det var sannelig noe å bli klok av Mr. Hewins' svar på våre norske venners angrep på ham og hans bok om Quisling, slik vi fikk referert på norsk i siste nummer av Folk og Land.

Nu later det jo til at «Landsforræderen» Q. er forsvunnet også fra deres terminologi. Når vi skal være ærlige vi «gode NS-nordmenn», så er det jo egentlig dithen vi gjerne ville komme! Nemlig til å diskutere på like fot med alle partier i vårt land, så snart forrædermerket er fjernet fra våre panner. Det burde vært en like naturlig sak under og etter okkupasjonen, som det var før. Ofte har man lyst til å rette følgende spørsmål til våre forfølgere: «Mener dere virkelig for alvor, tror dere, at titusener av alminnelige — eller ualminnelige — hederlige norske menn og kvinner plutselig forandret seg til en slags uhyrer med horn i pannen, og løgn og forræderi på leppene, på én eneste dag fra den 8. til 9. april 1940, eller senere, på noen uker og måneder? Og at vi virkelig for alvor skulle ha ønsket en okkupasjon av vårt tidligere nøytrale fedreland?»

Det er denne merkelige blindheten vi stadig står opp imot som overfor en uoverstigelig mur. Slik at man får lyst til å synge ut noen strofer fra en kjent salme: «Våkn opp du som sover, stå opp fra de døde...»

Mange forundrer seg også over at vi ikke uten videre aksepterer alle rykter som nu siden 1945 har svirret rundt i verden. Hvorfor tror dere at vi er skeptiske? Jo, fordi hver enkelt av oss, hver eneste NS-mann og -kvinne i Norge har fått servert så uhyrlige løgner om seg selv personlig, enten i Londonradioen under okkupasjonen, eller blant folk, i aviser eller rettssaler etterpå. At vi ikke tror på noe annet enn hva vi selv har konstatert som sannhet, og her taler jeg ut fra egen erfaring.

Ellers vil jeg komme med et annet eksempel enn mitt eget, som egentlig er meget

det fikk en ny veiledning og oppdaget at det nok ikke er NS-folkene som kverulerer om den imaginære kapitulasjonsavtale, men at det er Skodvin og hans åndsfeller — kort sagt hele det offisielle Norge — som på dette punkt iallfall bevislig underslår kjensgjerninger (eller kilder som Skodvin kaller det og som han karakteriserer som uverdige for en historiker).

graverende. Min onkel, dr. Herman Harris Aall — nu dessverre avdød — fortalte meg personlig følgende: Da det så ut til at den annen verdenskrig også kunne komme til å berøre Norge, reiste han ned til Berlin, hvor han ba om foretrede hos de høyeste innen politikk og militære, bl. a. admiralitetet. «Dette var først og fremst min plikt som nordmann,» sa han. Og i sine samtaler med de høye tyske herrer, fremholdt han da at han kom på vegne av sitt land, for å be dem å holde seg vekke og respektere vår nøytralitet, slik det var blitt gjort under første verdenskrig. Samtidig gjorde han dem oppmerksom på at vestmaktene ønsket å provosere frem en tysk besettelse av Norge.

Da han så sto i retten i 1945, fortalte han dette. Hvordan han hadde forsøkt å hindre enhver tanke på besettelse av sitt elskede fedreland. Han var nemlig fremforalt norsk, tross sine tyske sympatier. Mens så mange av våre forfølgere først og fremst synes å ha vært engelske!

Men i retten ble han bare hånet. De ville ikke tro at han talte sant. Så ble han da

— nærmere 80 år gammel — dømt til 15 års fengsel for det stikk motsatte av hva han hadde sagt og gjort. Påstanden lød på at han skulle ha vært nede hos Tysklands ledere for å be dem komme og besette Norge!

Til tross for dette, da han ble sluppet ut fra fengslet etter noen år med en dødelig sykdom som var blitt for sent behandlet der inne, var han bare opptatt av en eneste ting: «Hva kan vi nu gjøre for å bygge opp en bedre verden? Ja, like til sin død var hans sinn fylt av dette, og han sa så mangen gang til meg: «Nu må dere kvinner ta fatt og gjøre deres innflytende gjeldende.» — Fred være med hans minne!

Eftersom man blir eldre kan det nok komme over en at nu er det deilig å slappe av og overlate denne verdens jammerdal til andre, til den nye generasjon. Men så i blant kan man ikke annet enn komme i harnisk igjen. Når man f. eks. leser hvordan representantene for Norges plutokrater, og den brede borgerstand, med sitt på det tørre, spytter vår Fører, hedersmannen Vidkun Quisling, i ansiktet, med hån og latterliggjørelser. De føler seg jo så tilfredse og trygge

(Forts. side 3)

Den objektive herr Benjamin Vogt

Som kjent er det ikke bare Vidkun Quisling som nedvurderes i Benjamin Vogts bok «Mennesket Vidkun og forræderen Quisling». Vi nevnte for etpar numre siden at han ikke levnet Quislings far ære for to skilling som prest og gjengav i motsetning til dette hva biskop Heuch skrev i sin visitasberetning om prost Quisling.

En annen som også er død og ikke kan forsvare seg, men som likevel angripes på det groveste i nevnte bok er minister Frederik Prytz. Imidlertid har Prytz en datter som ikke taust lar sin fars minne ærekrenke. Fru Antonette Huitfeldt skriver i MORGENBLADET for 21. februar og beriktiger Vogts godtkjøpsopplysninger om Prytz. Og rett skal være rett: MORGENBLADET har gitt innlegget stort utstyr. Fruen skriver innledningsvis:

«Det er lett å skjønne at min far, kaptein Frederik Prytz, blir trukket frem i bøker om Vidkun Quisling. Han var Quislings venn og medarbeider gjennom mange år og dertil finansminister i hans regjering fra 1942 til sin død i februar 1945.

Ved flere anledninger siden krigen har Benjamin Vogt skrevet om min far, sist i sin bok om Quisling. Vogts artikler er så benyttet som kilde til endel av det Hewins og Hartmann trekker fram om Prytz i deres Quislingbøker. Og gjennom det hele går Vogts nedvurdering av min far som en rød tråd. Det har vel liten interesse at en datter ser på sin far på en helt annen måte enn Benjamin Vogt gjør det. Derfor vil jeg nøye meg med å påvise at den historien som Vogt synes å legge størst vekt på — den er ikke holdbar.»

Det fru Huitfeldt sikter til er at Vogts anførsler om at «Prytz skal ha skaffet seg en stor personlig formue i Russland ved svartebørsinnveksling av valuta». — «Antydningen er (også) at han beholdt pengene for seg selv på bekostning av aksjonærer og ansatte». Hun redegjør utførlig for det faktiske forhold og slutter med følgende:

I mange år er enhver nedsettende historie om NS-folk blitt godtatt som selvfølgelig sannhet. Men jeg tror at vi nu er kommet så langt at mine opplysninger kan ha interesse.»

Bravo, fru Huitfeldt!

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Dommen over Quisling

Kritikken når det gjelder rettssaken mot Quisling blir som kjent stadig skarpere og mere alminnelig. Ralph Hewins er ikke den første, og vil heller ikke bli den siste, som retter en drepende kritikk mot det som skjedde da den norske rettsstaten etter sigende ble gjenopprettet etter okkupasjonen. Det er heller ikke folk som Hewins og professor Unstad som har rettet den mest drepende kritikk, men kjensgjerningene selv etter hvert som de legges frem — så å si i dølgsmål eller iallfall uten at en trekker konsekvensene av dem.

De nye kjensgjerninger må imidlertid nu være så overveldende at de bør skape grunnlag for en gjenopptagelse og en revisjon av denne sak hvor retten kom til så åpenbart feilaktig resultat på avgjørende punkter.

La oss bare nevne rettens hovedpunkt om at «det lyktes for tiltalte ved dette besøk (i Berlin i desember 1939) å overbevise tyskerne og fremfor alt Hitler om de fordeler det ville være for dem å få besatt Norge». Idag kan en ikke engang få de offisielt engasjerte historikere som skal ta seg av Hewins til å underskrive en slik tåpelig påstand. Det slås da også fast i offisielle norske krigsberetninger, sist i «Operasjonene til lands i Nord-Norge», bind I, skrevet av generalmajor Sandvik og utgitt av Forsvarets Krigshistoriske Avdeling, på side 134, at det var «Altmark»-affæren som overbeviste Hitler «om at Storbritannia ikke lenger ville respektere Norges nøytralitet». Hendelsene i Jøssingfjord fant som kjent sted tre måneder etter Quislings Tysklandsbesøk. Som følge av denne affære, sier boken, «ga Hitler (26. februar) ordre til at operasjonen skulle settes i verk.» Det var altså ikke Quisling, men britiske nøytralitetsbrudd og manglende norsk reaksjon på dem, som «overbeviste tyskerne og fremfor alt Hitler.»

Selv hevdet Quisling i retten at det var frykten for russiske aksjoner mot Nord-Norge etter eller i forbindelse med Finlandskrigene, og de britiske innblandingforsøk der kunne utløse en katastrofe, som fikk ham til å henvende seg til Hitler slik at denne dels kunne påvirke sin russiske «allierte» til å avslutte Finlandskrigene — hva han da også oppnådde — og dels å være på vakt mot britiske aksjoner som kunne utløse en russisk okkupasjon av Nord-Norge.

Retten trodde ham ikke på dette, tiltross for at en rekke tyske vitneprov bekreftet det, bl. a. Rosenbergs. Den foretrakk å holde seg til notater den tyske marine hadde laget i den hensikt å påvirke Hitler slik den selv ønsket det.

At det imidlertid ikke var spøkelser Quisling så dengang, viser ikke bare de russiske krav via president Roosevelt senere under verdenskrigen — slik Londonregjeringens utenriksminister Lie forteller — men også et avsnitt som den foran nevnte offisielle norske krigsberetning bringer på side 41, forøvrig med et annet offisielt arbeide, «Norges Sjøkrig 1940—1945», som kilde. Det heter her: «På denne tid kom det fra vår legasjon i Berlin følgende alarmerende telegram til Utenriksdepartementet: „Legasjonen har idag (6/12) fått vite av tredjemann som har som kilde høytstående embetsmenn i det tyske utenriksdepartement, at sovjetregjeringen har gitt den tyske regjering melding om dette: Når russerne har fått satt igjennom de krav de har reist i Finland, vil de komme med ultimatum til den norske regjering om å avhende isfrie fjorder i Finnmark. Den tyske regjering skal ha gitt sovjetregjeringen løfte om at den vil holde seg passiv om Russland gjør noe slikt —!»

Selv om russernes ønsker altså som utenriksminister

DØDSFALL

Idet bladet skal gå i trykken får vi vite at vår gamle venn, Louis Hannevig, er avgått ved døden. Døden kom plutselig og bisettelsen har allerede funnet sted.

Med Louis Hannevig er en av de virkelig gode nordmenn borte. Da Norge hadde avsluttet sin håpløse krig med Tyskland i juni 1940, gikk han inn for å gjøre det beste ut av situasjonen som medlem av Nasjonal Samling. Han fikk anledning til å gjøre en stor innsats for norske interesser vis à vis okkupasjonen, spesielt naturligvis da på det område som var hans spesielle, skipsfarten. Han var president i Norges Skipsfartforbund og medlem av rådet i Norges Næringsssamband. Som takk ble han puttet bak den demokratiske piggtrod og ble ribbet til skinnen.

Louis Hannevig hørte ikke til den type som av bekvemmelighets- eller andre hensyn avfinner seg med uretten. Han deltok aktivt i arbeidet for å korrigere den falske historieskrivning og var en god venn av og interessert medarbeider i FOLK OG LAND.

Det tynnes i rekken av ofrene for uretten nu og byrden av skyld hos de ansvarlige stiger og stiger.

Lie kunne berette forble uforandret, så endret Hitler tydeligvis oppfatning etter Quislings besøk. Gjennom tysk press kom fredsslutningen mellom Sovjetsamveldet og Finland akkurat i det øyeblikk vestmaktene skulle sette igang sin «hjelpesaksjon». Og da krigen i Norge var avsluttet med den norske kapitulasjon, dro Terboven sporenstreks i fly til grensen i Øst-Finmark og heiste hakkersflagget for å holde russerne borte. I våpenstillstandsavtalen ble det også fastslått fortsatt norsk militært vakthold ved grensen mot Sovjetsamveldet.

Men hvis Quisling gjorde det Koht burde ha gjort og dermed ikke bare reddet Nord-Norge, men hindret en definitiv tysk-russisk allianse, hva så med dommen og hva så med Quislings «storkmannsgalskap»?

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — *Kristne Venner* møtes den første fredag hver måned i Collettsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapeleg samvær.

Møtetid kl. 19.30.

NEWSWEEK skriver om boken til Hewins

NØKTERN OG REFERERENDE OMTALE I DET STORE AMERIKANSKE UKEBLAD

Ralph Hewins' bok, «Quisling: prophet without honour», omtales utførlig i nummeret for 21. februar av det kjente og meget utbredte amerikanske ukeblad NEWSWEEK, som leses over hele verden. Sammen med omtalen bringer bladet et bilde av Quisling i samtale med Hitler.

Stort sett nøyer bladet seg med å gjengi hva Hewins sier i sin bok, men innledningsvis anføres det:

«Den britiske journalist og biograf Ralph Hewins, som arbeidet i Skandinavia under krigen, har skrevet en inkvisitorisk, skarp biografi. Da han refererte den hissige rettssak mot den hatete, sterke mann etter krigen, skrev korrespondent Hewins: «Det fjell av dokumentarisk bevis som er fremlagt idag, synes tilstrekkelig til å dømme ham, og å forlenge avhøringen nok en uke synes overflødig.» Nu, tyve år senere, forsøker Hewins å redusere denne elefant til en mygg, i den tro at han og mange andre ble ført bak lyst av planlagte bestrebelse på å gjøre Quisling til en «syndebukk for den nasjonale samvitighet og folkets svikt.» Nu synes Quisling forbauende nok å være en «uæret profet» («prophet without honour»).

To årtier fjernet fra den tid da spektret av politisk skyld nesten var innskrenket til sort og hvitt, rekonstruerer Hewins omhyggelig, men sint den æra da den antikommunistiske, pronordiske Quisling to ganger tilrev seg styret i sitt land. Hewins hevder at Quisling ikke var skyldig i å selge Norge, men at han kjempet for å bevare norsk selvstyre i stormaktens kryssild. Hans kraftig dokumenterte forsøk på å rehabilitere en typisk forræder har reist en storm av motsigelse over alt hvor navnet Quisling er symbolet på vanære.»

Dette siste betyr vel nærmest i det norske utenriksdepartement og i de kretser som ellers laget både krigspropagandaen og «rettssaken».

Resten av anmeldelsen er som sagt stort sett et resymé av hva Hewins hevder i sin bok uten at bladet gir noen

egen mening tilkjenne. Men det slår iallfall fast at «Hewins beklager forholdene som omga etterkrigsrettssaken mot Quisling, idet han sammenligner den med rettssaken mot Pétain, og insisterer på at Quisling var «et offer for mobben».

Så nå gjelder det for de tre norske autoriserte historieskrivende herrer å raska på før Hewins har fått åpnet øynene på amerikanerne også om hvorledes det står til med den berømmelige norske «rettsstaten».

Det kan den forbindelse nevnes at etter hva vi har fått opplyst har de amerikanske forleggere av boken til Hewins sendt ut en liten reklamefolder om boken, og en regner med godt salg, ikke minst blant norsk-amerikanere.

Thank you - -

(Forts. fra side 2)

nu, når ikke Sovjet heller lenger synes å være noen fare for Norge, da jo Russland selv er truet av China: Altså: Æt, drikk og vær glad. Har de da glemt hva det vestlige Europa og Norden, ja Norge ville blitt lik om Stalin hadde fått makt over det hele, hvis han ikke var blitt stanset? Husker de ikke alle våre norske gutter som falt og forblødde på de russiske stepper, eller forkom i isørkenen i Nord — for vår skyld, for deres skyld og for kommende slekters skyld? De har jo forfulgt — og forfølger — dem «som gikk foran i en alvorlyst». Så dessverre later det til at trelen Karks blod flyter fritt og rikt i manges årer i vårt folk den dag i dag!

Og allikevel, vår avdøde Fører talte alltid ut fra en tillit til det som bodde i nordmannens bryst. Og han tente gnisten hos noen. Kan-skje finnes den tross alt hos mange? Man får lyst til å rope ut: «Kom frem fra ovnskrokene og fra musehulene alle dere som innerst inne vet hva som var — og er — sannhet og rett. Det er i virkeligheten ingen ting å være så redd for! Løgnen smuldrer jo hen som vissent løv, og blir til støv for hver modig mann og kvinne som våger å si sannheten høyt. Selv om, kjære landsmenn, det ble en botsgang dere måtte gå!

Kathrine Aall-Normann.

Også et syn på nordmenn - - -

TYSK UTVEKSLINGSSTUDENT TAR BLADET
FRA MUNNEN BÅDE OM «RETTSOPPGJØRET»
OG LITT AV HVERT ANNET

Vi har tidligere her i bladet nevnt en artikkel i **STUDIOSI VAGANTES**, som utgis av ANSA Samband for Norske Studenter i utlandet, skrevet av Dietmar Loidolt. Artikkelen hadde den oven angitte tittel «Også et syn på nordmenn — —» og vakte voldsomt raseri i **DAGBLADET** på grunn av synsmåter som det ikke er tillatt å ha i Norge.

Loidolt er født i 1938 og hjemmehørende i Wien. Han studerte historie og tysk i Hamburg, Berlin og Tübingen og var som utvekslingsstudent ved Oslo universitet i 1959/60. Om seg selv skriver han i studenterbladet: «I Oslo lærte jeg norsk, leste Hamsun, interesserte meg særlig for nyere norsk historie og litt for gammelnorsk. Hverken min far eller noen onkel av meg var i Norge under krigen. Avsluttet for en tid siden hovedoppgaven med tema angående Walther von der Vogelweide.»

Vi mente det måtte være av interesse for **FOLK OG LANDS** lesere å gjøre seg kjent med et syn som avvek slik fra det en anstendigvis får lov til å mene i Norge uten å få **DAGBLADET** og hele koblet av autoriserte historikere på nakken. Etter atskillig besvær har vi også fått tak i vedkommende nummer av **STUDIOSI VAGANTES** (nr. 3 for 1965) og her følger da Loidolts artikkel:

Får jeg lov å tale fritt ut? Ellers må jeg straks trekke meg tilbake og overlate plassen til andre som bare har ros til overs for Norge og nordmennene, dette sympatiske folk i et land overstrømmende av en rik og uberørt natur som det neppe finnes maken til andre steder i Europa.

Nå er det visstnok slik at man som tysker meget lett kan forspille enhver sjanse til en virkelig åpenhjertig samtale med en nordmann. Våger en nemlig å kritisere litt av det ofte temmelig ensidige syn på alt som heter Tyskland og tysk, tyskermentalitet, nazismen og all slags annen vederstyggelighet, blir man ikke nettopp møtt med bare glede. Skjønt jeg mente å være klar over dette, fikk jeg selv merke hvor sterk den minste ytring i denne retning kan virke forstyrrende. En praktfull nordlandsk sommermorgen i 1960 seilte jeg over Vestfjorden til Lofoten. Jeg som landkrabbe var litt nysgjerrig hvorledes en kommandobro ser ut innenfra og spurte om å få komme inn. Utledninger blir jo nesten alltid hjertelig mottatt i Norge, som viser en slik forbausende gjestfrihet mot dem, særlig hvis de prøver seg frem på gebrokkent norsk. Vi snakket ikke egentlig om «politikk», men på randen av den. Jeg tillot meg da å spørre om det ikke var her engelskmenne la ut minene sine 8. april 1940. Dette burde jeg ikke ha sagt, det var øyensynlig

en personlig fornærmelse og samtalen fikk på den måten en nokså brå slutt.

Sånt noe er visstnok ikke vanlig i et «personlig møte» mellom nordmenn og tyskerne, særlig ikke hos yngre folk, men som sagt, man må være ytterst varsom på dette område. I den norske offentlige mening kommer av og til en slik bølge av tyskfiendskap til syne, noe man ikke skulle tro snille mennesker kan forfekte så innbitt tyve år etter krigen. Dette tror en imidlertid bare så lenge man ikke kjenner til den utrolige seighet og stahet i nordmennenes sinnelag og tenkemåte. De viker ikke en tomme fra sin engang fattete mening, enten den nå er gal eller riktig. De fleste er liksom født med et fast tenkesett som synes å gå i arv gjennom generasjoner. Intet argument, ingen objektive kjensgjerninger kan rokke en 100 prosent nordmanns urokkelige oppfatning. Dette legger man merke til helt inn i den en-

Dietmar Loidolt - kritisk tysk røst.

keltet private liv: slik gjør alle og slik ingen. Hvis noen våger å bryte ut av kollektivet, ser folk straks med skjeve øyne på ham og vugger med hodet. Således er den berømmelige norske individualisme, som mer eller mindre foreskriver at en må gi blanke fanden i alt for å være riktig norsk, bare en form for den slags kollektivism. Verre er det når det gjelder stillingen til visse politiske problemer, dette man kunne kalle den «norske verdensanskuelse». Her opphører enhver form for individualisme. Den offentlige mening har en lammende kraft og i samsvar med den tok Ola Nordmann engang i livet sitt standpunkt — helst radikalt — og holder fast på dette i all evighet. Amen. Bare synd at det så ofte dreier seg om problemer han ikke har det minste kjennskap til og aldri selv har følt på kroppen.

Oppstår det en samfunnskritiker av virkelig stort format, så tar man enten hans kritikk ikke helt alvorlig, den latterliggjøres eller skyves til side hvis den ikke passer i ens retning. Det er nokså typisk hva Tore Hamsun sier i forordet til sin fars polemiske ungdomsverk «Fra det moderne Amerikas Aandsliv» på side XIX: «Leserne tok ham bare så halvveis alvorlig. Noe som forresten ble Hamsuns skjebne

(Forts. side 6)

MED EN SOVJETSOLDAT I VERDENSKRIGEN

For **FOLK OG LAND** av armenieren Jerwand Dshanian.

DET SISTE SLAG VED HØYDEN AV SEMIKOLODETS

Kommissæren Sjahinijan ga oss så ordre til å trekke oss tilbake enkeltvis, med omkring fem meters avstand mellom hver mann. Selv gikk han frem og tilbake, mens han påså at det hele foregikk i tur og orden. Vi mestret situasjonen, idet der ikke oppsto noen panikk. Det hele gikk glatt og ingen kom til skade. Skuddveksling uteble for det lønnet seg ikke for tyskerne å løse skudd når vi beveget oss enkeltvis i spiralform, da de befant seg en kilometer eller så borte fra oss.

Bare en av offiserene, en kaptein Gerasimov forsøkte å løpe forbi soldatene for å komme seg snarere vekk fra det hele. Av de øvrige ble dette betraktet som feighet, og Sjahinijan, i egenskap av allmektig kommissær ga ham advarsler og beordret ham til å gå som alle de andre. «Kamerat Kaptein, skap ikke panikk blant soldatene. På kne eller jeg skyter på Dem», ropte Sjahinijan til den heblevende offiser.

Den russiske kapteinen huket seg ned for ham, mens vi andre fortsatte tilbake trekningen stille og rolig, uanfektet av hele opptrinnet. Rett som det var måtte også vi huke oss ned av forsiktighetsgrunner. Kommissæren, Sjahinijan var en på mange måter merkelig mann, med en ubøyelig karakter og vilje ved siden av fryktesløshet. Alt hva han foretok seg var til det beste for hans underordnede, og for staben. Offiserer så vel som soldater så opp til ham, som en uovertruffen leder. Selv de som ellers hatet bolsjevikene, likte ham. Vi hadde alle følelsen av at han var lederen som forsto med forsiktighet og klokskap å lede oss under kampen. Det hendte i kritiske situasjoner at man skaffet tilveie en hest for at Sjahinijan på den kunne komme unna og således redde livet.

Men han avsto bestandig og holdt seg alltid i nærheten av oss. Han foretrakk å forbli den trofaste leder og å dele skjebne med oss. Takket være hans heltemot og kloke krigsføring reddet han ikke alene mange fra døden, men også fra fangenskap.

Tyskerne ville øyensynlig ikke gjøre noe for å slukke det brennende ildhav som engang var Semikolodets. Parallelt med tyskerne beveget vi oss i retning av en høyde vel en fem hundre meter på den annen side av Semikolodets. Begge de to krigførende parter hastet avsted for om mulig å komme først opp på høyden. Herfra kunne man få et overblikk over hele landskapet.

Da vi med hell nærmet oss høyden, fikk både den russiske kapteinen, en rekke soldater, hvoriblant min kollega telegrafisten Lomidze, ordre fra Sjahinijan om å trekke seg lengere tilbake nærmere den landsbyen hvor en del av våre soldater hadde samlet seg. Disse tok med seg både telefonkabler og telegrafapparater. Høyden var ca. 150 til 200 meter høy. Vi var nu bare 40 mann tilbake og etter kommissærens ordre tok vi stilling oppe på høyden, mens tyskerne samtidig hadde tatt stilling ved foten av høyden. Der strakte det seg en rekke hus, og stedet har fått navnet lille Semikolodets. Både kommissæren og hans nærmeste medhjelpere stanset opp nede ved foten av høyden og ledet oss under kamphandlingene derfra mens både stabssjefer og de andre offiserene var og ble borte. To av kommissærens underordnede holdt geværene klare for å skyte enhver som ville forsøke å komme seg ned fra høyden uten ordre. Det fikk meg til å tenke på det hemmelige politiske såkalte sikkerhetsstyrker som brukte den samme taktikken på frontene, slik at krigerne var nødt til å kjempe tappert.

Tyskerne åpnet ild og skuddene haglet uten opphør mot oss oppe på toppen og fór over hodene våre. Vi hadde lite med patroner og måtte utvise forsiktighet, for å spare. Vi la oss på jorden og skjød derfra. Kampen tok etter hvert til i voldsomhet fra begge sider og for hvert minutt ble vi presset tilbake.

Situasjonen ble ytterst kritisk. Liv og død var på en besynderlig måte blandet

(Forts. side 7)

Sovjetisk infanteri går til angrep støttet av stridsvogner.

JOHN SAND:

Teori og praksis

I en artikkel i Farmand nr. 7 for 1965 skriver Benjamin Vogt om Erik Solems ledelse av Quisling-saken at Solem ledet saken på en så subjektiv måte at både aktor og forsvarer åpenbart følte seg plaget.

Kanskje vil det interessere Folk og Lands lesere hvilke retningslinjer Solem selv trakk opp når det gjaldt administrasjon av straffesaker. I tiden januar—mars 1935 holdt nemlig Erik Solem en serie foredrag i kringkastingen om domstoler og rettergang. Herr Solem uttalte dengang bl. a.: «Avhøringen av tiltalte ledes av dommeren. Han oppfordrer tiltalte til i sammenheng (min uthevelse) å gi en fremstilling av saken slik som han mener den fortøner seg. Avhøringen må ikke være truende eller lumsk — den skal være fair.» Om avhøringen av vitner uttalte Solem: «Også for vitnene gjelder det at

de helst skal gi en sammenhengende forklaring. Dette overholdes ikke alltid, men det er av stor betydning at denne bestemmelse i loven ikke sovner bort. Ved denne form for forklaring får en et ganske annet korrekt inntrykk av det vitnet virkelig vet og kan gå god for enn ved en intens eksaminasjon fra partenes side. Det er nemlig ikke til å unngå at svaret meget ofte er avhengig av den måten det spørres på. Og jo lurere og forsiktigere spørsmålsstillingen er, dess farligere kan den være for den virkelige sannhet.» Solem uttalte også: «Den humane rettshåndhevelse er nettopp tegnet på at rettsamfunnet er sterkt og sunt.»

Leser en referatet av Quisling-saken, vil en snart se at Erik Solems ledelse ikke bare var subjektiv, men helt i strid både med det Solem selv i sine radioforedrag fremholdt som eksemplarisk strafferettspleie og med anerkjent straffeprosess-teori.

«Den humane rettshåndhevelse er nettopp tegnet på at rettsamfunnet er sterkt og sunt», sa herr Solem i 1935. En kan bli fristet til å spørre: Var det fordi den samme herr Solem 10 år senere var klar over at rettsamfunnet nettopp var svakt og usundt at han behandlet Quisling på en så unfair måte?

Jeg tillater meg å la spørsmålet gå videre til Quislingbiografen Benjamin Vogt.

Legenden om den forkomne unge Hitler også falsk

**HISTORIKEREN MASER
LEGGER FREM NYE
OPPLYSNINGER
BYGGET PÅ NYTT
ARKIVMATERIALE**

Efterkrigstidens propaganda har, som våre lesere vil vite, fremstillet Adolf Hitler i ungdomsårene som et forhutlet individ, en proletar som holdt på å gå under i storbyen Wiens vrimmel. Når man vet hva propagandaen har klart å gjøre anstendige norske mennesker som en selv har kjent til, så er det rimelig at en også har tatt beskrivelsen av den unge Hitler med en klype salt. Og etter det som nu foreligger er det også i høy grad berettiget. Det later nemlig til at Adolf Hitler i sine unge år var alt annet enn det han har vært fremstillet som. Senere vil det vel også vise seg at partiføreren og statsmannen Hitler var det.

I Tyskland er det nylig kommet ut en bok av historikeren Werner Maser «Die Frühgeschichte der NSDAP — Hitlers Weg bis 1924». Maser vier en stor del av sitt arbeide utforskningen av Hitlers livsvei og bringer herunder en rekke nye kjensgjerninger for dagen. Det etterfølgende bygger på en omtale av boken i NATIONAL-ZEITUNG.

Maser — elev av professorene Niekisch og Schoeps — har den store fordel at han som den første har kunnet utnytte aktene i NSDAP's

hovedarkiv. Inntil 1962 var disse dokumenter lagret under amerikansk oppsyn og var bare i liten utstrekning tilgjengelige for tyske historikere. To ganger i Det tredje rikets tid ble det med Hitlers vitende drevet intens etterforskning om hans herkomst, likesom naturligvis alle oppdrivelige dokumenter og vitneutsagn om NSDAP's forhistorie nidkjært ble arkivert. Maser gir partiarkivets arkivarer attest for samvittighetsfullt og saklig arbeide. Man forsøkte åpenbart ikke å fremtvinge vitneutsagn i en bestemt retning eller å forfalske dem. For offentligheten var imidlertid dokumentene ikke tilgjengelige. Slik er det da nu gjennom Masers bok for første gang mulig å lære å kjenne den usminkede historie om det daværende statsparti og den unge Hitler.

*

Maser går i forordet irecte med de hittil utkomne Hitler-biografier som han uten unntagelse tillegger grove unøyaktigheter og delvis også bevisst forfalskning.

Allerede Franz Willing var kommet til at uten Hitler ville det ikke ha vært noe NSDAP i den form det kom til å virke. Av denne grunn beskjeftiger Maser seg utførlig med Hitlers herkomst og med hans livsvei inntil året 1924. Han kommer inn på den av mange andre utbredte tese om at Hitlers bestefar var jøde. Herunder får man vite at den i Nürnberg henrettede Hans Frank etter oppdrag av Hitler allerede har undersøkt denne påstand. Under denne efter-

forskning viste det seg at Hitlers far var den uekte sønn av Anna Schicklgruber, som var pike hos en familie Frankenberger. Angivelig skal den gamle Frankenberger i 14 år ha betalt underholdningsbidrag for barnet. Det foreligger imidlertid ingen dokumenter herom. Det kan heller ikke bevises at Frankenberger var jøde. Frank kom til denne slutning: «Jeg må si at det ikke er helt utelukket at Hitlers far var halvjøde.»

I 1942 undersøkte Gestapo påny Hitlers herkomst. Det fant intet som i nasjonalsosialistisk forstand kunne kompromittere Hitler.

Hitlers bestemor giftet seg senere med Johann Georg Hiedler. Etter hans død ble den uekte sønn, som inntil da hadde båret navnet Alois

(Forts. side 8)

Den såkalte Hitlerprosess i München i 1923 etter et maleri av Felix Schwormstädt. Domstolen, som gav ham 5 års festsarrest, understreket at «mannen som hadde ydet frivillig krigstjeneste for Tyskland i fire og et halvt år», intet ærerørig hadde begått. Ludendorff ble frikjent trass i at han protesterte mot det. Hitler selv ble løslatt allerede 20. desember 1924.

Første verdenskrigs «ukjente soldat» ble etter 1933 hyppig fremstilt med Hitlers ansiktstrekk. Her i et maleri av Engelhardt-Kyffhäuser.

Også et syn på . . .

(Forts. fra side 4)

like til siste dag: Stilkunstneren, artisten Knut Hamsun — ja! Refseren, kritikeren — for ikke å si politiker — nei! Men var det noe Hamsun ønsket, så var det å bli tatt alvorlig nettopp som refser og kritiker.» Leserne godtok ikke Hamsun som «politiker», de viste seg å være konsekvente til det ytterste da de kastet og brant hans bøker og lot ham undersøke for å få bevis på at han var blitt sinnssvak. Beklagelig nok døde den gamle mannen ikke i sitt fangenskap, men snarere var såpass uforskammet at han — som sjelssvekket — ga ut en ny bok! Selvfølgelig, han var jo så innbilsk og selvopptatt og hadde personlig imot engelskmennene, fordi det perfide Albion ikke leste ham så flittig og ikke falt i staver over hans drepene ord og strøde aske på sitt hode! Ene og alene derfor ville den gode Hamsun ikke innrømme at angelsaksisk kanskje kunne komme til å bli en brukbar erstatning av læreboknormalen i 1900 og titten. — I dag er vi heldigvis kommet så langt at man også offisielt får skille mellom mennesket, borgeren Hamsun og kunstneren, dikteren. Og alle gode nordmenn kan — om de så vil — skryte av hans store navn og sole seg selvtilfreds i dette.

Personligheter, politikk og historie dømmes i Norge fortrinnsvis ikke etter forstanden, men etter følelsen, eller med andre ord ut fra personlige og for det meste meget banale grunner. Dette er som man kaller det massens kvinnelige, sentimentale — for ikke å si dumsnille — innstilling, saueflokkens, godtfolkets blåøyete politiske uforstand. Eller diskriminerer man kanskje de overemansiperte norske kvinner når en sier at det er noe karakteristisk kvinnelig å dømme alt først og fremst etter følelsen, ikke etter forstanden?

Ta for eksempel kampanjen eller bedre sagt hetsen mot Sydafrika som drives nå i årevis i Norge og i andre engelske kolonier med hele pressen fra venstre til såkalt høyre i spissen. At så godt som hver eneste nordmann uansett politisk standpunkt har samme innstilling her, beviser ikke en særlig selvstendig og individualistisk tankegang. Dessuten er den et godt eksempel på hvorledes man på en helt igjennom usaklig måte kan skrike om rasefanatikere og rasediskriminering. Ingen vil tenke over at apartheid ikke er eller må være ensbetydende

med diskriminering, ja til og med kan betraktes som naturlig grunnprinsipp. Pussig nok er nemlig de folk som skriker høyest mot enhver form for diskriminering overalt de første til å diskriminere andre meninger som står i strid med deres selv gode og rett-troende hjerne. — Enten har pressen en større innflytelse i Norge, eller leserne er for kritikkløse og uvitende til å vurdere selv. På altfor mange områder kommer en annen mening hverken offentlig eller privat til uttrykk, den er på forhånd dømt til undergang. Det beste er naturligvis å kunne kalle motstanderens oppfatninger for «nazistiske». Da vet jo alle at en må tie stille, og be Vår Herre om forlatelse fordi ens sjel er så forherdet og lunken og lodden og tre ganger død!

Avisenes diktatoriske meningsmakeri kommer også til uttrykk i alt vaset omkring utviklingshjelpen og FN. Dessverre er Norge et lite land sett i internasjonal målestokk, ellers hadde vi sikkert for lenge siden fått en hellig og rettferdig krig mot Sør-Afrikas hvite. Norges innsats for u-hjelpen er iallfall betydningsfull og kan ikke oversees — i Norge. Hele den sorte verden bør vite at Norge er dens beste venn og støtter den aggressive og dumradikale sorte sjåvinisme hvor det trenges. Dessuten er det høyst viktig at representantene for de nye stater kan kjøpe ny Cadillac hvert år og fly når som helst til New York for å fatte enda en ny resolusjon i moralens og verdensfredens navn, noe lignende som Studentersamfundet i Oslo også gjør. FN's grunnprinsipp er nok riktig den: nesten alle mennesker er like — dumme.

Betrakter man den offentlige mening i Norge, må en spesielt ta hensyn til en viss ettermiddagsavis hvis oppgave i seg selv er å sette alle ting og hendelser på denne jorden i det rette lys. Her fikk dette bladet patent på og har siden den gang enerett på sannheten. Ingen annen avis kan gjøre så mye ut av ingenting, ingen annen får 50 000 underskrifter til et benådningssøknad for det mest verdifulle menneske som ble dømt til døden de siste hundre år. (En annen mening kom — så vidt jeg vet — ikke til uttrykk i andre blad). Var det ikke den samme og etter min mening ansvarsløse journalistikk som helt siden første verdenskrig skrev om et angrepslystent og militaristisk Tyskland? Ikke så ufarlig for

et land som «ikke eide sverd» og ikke ville eie det. Hvis dette land og folk bare hadde bygget opp et effektivt forsvar for å kunne verge sin påståtte nøytralitet! Men nei, først støttet man pasifismen i en utrolig tåpelig grad, deretter lå karene i skauen og etterpå laget de sååå mange heltehistorier. Den kloke og vidsynte regjeringen det norske folk valgte seg i 1935 ville heller ikke på noen måte være med på «den gale sida». Klok som den var visste nemlig Regjeringa allerede i forveien at tyskerne ubetinget trengte Norge for sitt planlagte verdensherredømme! Så gjaldt det bare å rømme uskadd og så fort som mulig til beskytteren av de små land siden denne dessverre ikke kom tidsnok til stede for å utøve sitt historiske beskytterembete.

Istedenfor å stille de virkelige ansvarlige for riksrrett etter 1945 erklærte man i strid med folkeretten okkupasanten som fiende, oppfant Elverumsfullmakten, «husket ikke» kapitulasjonsavtalen, begikk justismord på Quisling m. fl. og satte igang et aldeles nydelig og overbevisende demokratisk «rettsoppgjør» mot alle dem som tillot seg å ha en annen politisk oppfatning enn det overveiende flertallet hadde. For å dømme virkelig straffbare, kriminelle overgrep som skjedde i okkupasjonens løp hadde det ikke vært nødvendig å lage en politisk særlov med tilbakevirkende kraft. Kollektivstraffen p. g. a. denne juridiske uhyrlighet overlates nå generøst til «historiens dom», mens de dømte ennå er i live og forgjebes krever gjenopptagelse av rettssakene sine. Overhodet er det interessant å iakta, hvor lenge man offisielt kan holde på fordreielse, historieforfalskning og hykleri for å opprettholde en uriktig patriotisk mytedannelse. Det er forbausende, hvilken liten rolle både i den offentlige og private debatt omkring den 9. april en bok som «Norske aktstykker» spiller, utgitt av overlege Johan Scharffenberg allerede i 1950! Han er som en røst i ørkenen bortsett fra «Folk og Land» som selvfølgelig er sinnssvak og av det onde siden det er «nazistisk». Heller ikke Scharffenbergs artikler i Morgenbladet synes å ha stor virkning. Den innsatsen forties helst, mens han holdning i okkupasjonstiden har en hedersplass i alles sinn. Det er visstnok vanskelig dette: «Vi bør erkjenne vår egen skyld.» I denne artikkel av 9. april 1960 skriver Scharffenberg blant annet: «Alle ærlige

nordmenn bør innrømme at vestmaktene hadde planer om å drive Norge ut av nøytraliteten, og at Tyskland ville foretrukket norsk nøytralitet, men fant å komme vestmaktene i forkjøpet.» Den personlige ærlighet, som er slikt et inntagende karaktertrekk hos nordmenn flest, rekker dessverre ikke så langt at man prinsipielt ville skifte mening her. Uten dette meningsskifte kan det aldri oppstå et virkelig oppriktig forhold mellom Norge og Tyskland. Ingen vil bortdiskutere de harde hendelser som fulgte etter den 9. april 1940. Krig er ikke guttelek og Norge slapp — sett på andre land — forholdsvis billig fra den. Avgjørende er, hvor årsakene ligger som førte til 9. april. For å granske dette spørsmål er det uvesentlig hvem som satte igang verdenskrigen, dette ville være en unnvikelse. For Norges vedkommende er det bare vesentlig, om det kunne holde seg utenfor eller ikke.

Hovedårsaken til Norges besettelse, Mr. Churchill himself, som fikk Oslo universitets æresdokortittel for sin store gjerning, gjengir i sin «Second World War» åpent sine «midlertidige» folkerettsstridige krav i folkerettens navn (memorandum av 16/12 1939 m. fl.) Derimot våget den norske regjering enda ikke å utgi de hemmelige dokumentene («Norske Aktstykker» rekker kun til 30. januar 1940), hva Scharffenberg gjentatte ganger krevet i sine avisartikler. Trenes det et tydeligere bevis på hvor sikker denne regjeringen føler seg i sin sak? La oss håpe på den unge generasjon, den eldre ble jo etter dens eget utsagn tatt på senga og har ikke riktig våknet enda etter sjokket den fikk. Men jeg vet ikke om de norske studenter som studerer i Tyskland, viser interesse nok til å granske disse ting fra den «gale sida». Jeg tror knapt de kjenner boken «Norwegen zwischen England und Deutschland» av Hermann Boehm. Den utkom i 1956, koster 9 mark og gir på 179 sider en grei sammenfatning av hendelsene omkring 9. april. Boken kan trygt leses også av en medisiner eller ingeniør, mens det tykke bind «Weserübung — Die deutsche Besetzung von Dänemark und Norwegen

1940» av Walther Hubatsch er en grundigere historisk utredning (2. opplag 1960).

Den dype mangel på en riktig holdning til historien i videre forstand er dessverre karakteristisk for dagens optimistiske smilesamfunn i Norge og er hovedgrunnen til den åndelige tradisjonsløsheten man møter overalt i dette land. Nordmennene skryter ofte av Vikingtiden uten å vite virkelig beskjed om den, ikke engang gammelnorsk inntar en hederlig plass hos den enkelte. Alle er enige om at det var det verste fag de hadde på skolen og alle sier i den forbindelse som om man trykker på en knapp: «Vreidr var då Vingtórr en hann vaknadi...» siden dette dikt er så morsomt. Dypere går kjennskapet ikke; ingen siterer et vers av Hávamál. Bøkene om stavkirker trykkes helst på engelsk for å vise utlandet hva man eier. Selv har de fleste imidlertid ikke noen levende forbindelse med sin kulturarv. Mye av det lille som var igjen i Oslo rev radikalerne ned i tyve-tredveårene i fremskrittets navn. Og det var nok mange som beklaget at ikke hele Tyskebryggen — om forlatelse, Bryggen — brant ned i 1955 for å bli kvitt disse gamle, krokete hus! Nå er jo Bergen en by med virkelig bytradisjon, ser man bort fra den nyeste saneringsplan, derimot ikke Oslo, i beliggenhet en av Europas skjønneste hovedsteder, men arkitektonisk sett visstnok en av de aller hesligste. Oslo-folk har såpass liten etetisk sans at de ikke engang oppdager hvorledes siste rest av et bybilde skjemmes bort med en planløs bygging av flotte og moderne høyhus på alle mulige og umulige kanter og nå sist med den planlagte Grunnlinjen midt igjennom gamle Christiania. I Byplanrådet var det bare åtte som stemte imot, derav kun én på grunn av strøkets kulturhistoriske og arkitektoniske verdi! Og jeg har sett ganske mange småbyer som ødelegges systematisk med kjedelige betongblokker. Kom ikke med en tradisjonsbunden byggestil! Vi er jo så kjekke, moderne og praktiske mennesker vi og måler verdien alltid etter nytten, ikke omvendt. Det nye utkast til Studentersamfundets hus på Blindern er like så stygt som

SE HIT!

Den tryckningsbojkottade tidn. NORDISK KAMP har utkommit med nytt nummer. **47 sidor!** (En produkt av de moderna stencileringsmöjligheterna.) Pris pr exemplar 2 kr. Rekv. från Box 162 Strängnäs, SVERIGE. Postgiro 14 88 37.

det man bygget i Europa i tyveårene. Det lille som fremdeles er igjen i Oslo, rives etterhvert eller er lite kjent og skattet. Spør studentene om de en eneste gang har sett Gamle Akers kirke eller Akershus slott innenfra? En skulle jo tro at studentene er de første når det gjelder å være interessert på mange områder, og i det hele tatt å være åndelig våkne. Men de inviterer gjerne fredsvener av typen Ilja Ehrenburg, lager stadig vekk nye resolusjoner mot Sør-Afrika, Spania og Portugal, drikker seg planmessig full ikke så få ganger om året og — «frigjorte» på mange måter — sover de videre et liv uten problemer, noe som i seg selv ikke er så ille dersom det ikke førte til åndsvekkelse i det lange løp, lytter til ønskekonserten og lar seg daglig inspirere av Dagbladets siste sensasjoner. Der står voldtekt på første siden og «diskret pakket» i annon-sene, sannelig en tidsmessig avis som aldri taper kontakten med realitetene. Der står gode og friske artikler iblant og mye rart ellers, så man kan forstå at alle er så glad, så glad i dette dagens beste blad! Alle land har sin revol-verpresse, men der blir den ikke ubetinget lest av akademikerne. — Således har Oslostudentene flere grunner til å føle seg overlegne overfor sine stakkars kolleger som p. g. a. noen artiumspoeng ble nødt til å studere i utlandet.

Hvordan er det nå med dem som drar utenlands? Er de like så sløve som hjemmestudentene flest? Vil de overhodet bli nærmere kjent med dette land de gjester? Da jeg på en ferietur kom forbi en by hvor mange norske studenter oppholder seg, klaget jeg til noen av dem over at den norske student etter min mening altfor lite trenger inn i vår kulturtradisjon, at han i grunnen er for lite kjent med landet. Da ble jeg gjort oppmerksom på at de fleste nok kjenner til «Freibad» og tyske piker, et svar hvilket overbeviste meg. Et annet sted regnet en lovende ungdom maurflittig sine brennevinsflasker sammen han tømte i løpet av et semester. Sikkert et enkelttilfelle, men det er nokså typisk å høre hva som gjorde størst inntrykk på en god del nordmenn under studietiden i Tyskland. De roser tysk øl og nevner Reeperbanen, i sannhet en besnærende ros! — Har Freiburgstudentene en eneste gang tenkt å reise til Kolmar for å se Grünwald eller til Strassburg for Münsterets skyld? Har de fra Karlsruhe, Heidelberg eller Darmstadt oppsøkt de tre berømte keiserdomene ved Rhinen? Har noen oppdaget Regensburg, Bamberg eller la meg si Soest

i Westfalen, byer som tilfeldigvis slapp angelsakernes meget kulturbevisste bombing i siste krig og som alle sammen eier rike minner av høy verdi. Hvem vet nøyaktig hvor Breslau, Danzig eller Königsberg ligger? Har noen tatt en liten omvei for å besøke Bremen eller Lübeck, to byer som spilte en betydelig rolle i Nordens historie og kulturutvikling? Er det overhodet en som har funnet på å ta seg en lengre sykkel-tur for å se landet innenfra, ikke bare fra toget eller bilen på hjemreisen? — Jeg vet ikke.

Det ville være gledelig hvis de som studerer hos oss ville bruke sine tyskkunnskaper ikke bare til eksamen og for å gå på kino. De kunne til og med prøve å bli kjent med noe «tungt» i museene, teatret, operaen og konsert for virkelig å kunne bedømme om det var så tungt som unge Norge entstemmig påstår. Ved siden av sitt fagstudium hadde de nok tid til overs for å kunne lese litt av meget omtalte menn, la oss si Nietzsche eller gjerne også «Mein Kampf» — uten å være redd for å bli nazifisert. Om Nietzsche vet alle at han laget sin overmennesketeori, dessuten var han utvilsomt gær'n! Den som vil overbevise seg om dette kan nå, 80 år etter at boken utkom første gang, også på norsk lese Zarathustras taler. Nietzsches læremester, Schopenhauer, som i 1839 fikk en pris fra Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, noe han var meget taknemlig for, ble lest av en viss Knut Hamsun, men er i dag gått helt i glemmeboken. Noen husker kanskje fra filosofisk prøve at han var pessimist og visseilig spissborger, sier læreboken; dypere synes «kjennskapet» ikke å gå. Platons livsfjerne avhandlinger er det heller ikke verdt å lese, derimot tar alle sammen seg tid til å bli inngående kjent med rene stjerner av livsnær poesi som lyser, for en sjelden gang, som en rød rubin på litteraturens himmel!

Den bildende kunst blir i Norge først i det siste så snobbet og abstrakt som den har vært siden lenge i andre land, men la oss se på musikkulturen i Oslo. Konsert-huset bygges endelig, en opera mener man å ha fått. Den er nemlig underhånden blitt et operetteater, i høyden blir det en italiensk opera av det lettere eller betagende sentimentale slaget. Av og til gjester noen amerikanske business-show-selskaper byen, og selv en såkalt seriøs avis som Aftenposten setter i gang en primitiv hjernevask tre uker i forveien. Folk strømmer til og mener å få oppleve kunst istedenfor blott

og bar underholdning. De skryter gjerne av store kunstnere som av «vår egen» Kirsten Flagstad, men har sannsynligvis aldri sett og hørt en opera av Richard Wagner i sammenheng. Strauss for eksempel er ganske enkelt et synonym for Wienervals; at dette navn i forbindelse med Richard rykker nærmere til Wagner er så godt som ukjent. — Ja, det var virkelig litt trist å måtte lytte hver lørdag på Sogn til de banaleste og dum-meste slagere strømmende ut av hvert vindu.

Mange synes sikkert at alt dette kulturtøvet ikke er nødvendig for livet. Det trenger man ikke i et land hvor alt er eller bør være så kjempekos-hyggeilig og alle tiders morsomt. Hyggelig er et av de viktigste og mest brukte norske ord. Det ville ikke ha vært så hyggelig hvis man måtte arbeide seg langsomt opp etter krigen, og ikke hadde noen mulighet å leve fortsatt over evne. Denne form for velferd lot man seg betale av USA mot prisgivel-sen av nøytraliteten, som angivelig ikke kunne holdes i 1940*). Og ingen tør si noe stygt om de norskættede stæ-tene. USA er visstnok det største land på jorden, men Norge er til gjengjeld det fineste land i hele verden. Dessuten er Norges innsats for verdensfreden av avgjørende betydning, for hva gjør Amerika uten Norge? — Til tradisjonsløsheten og tegner-serienes hyggesyn på livet med de mange musicalpregete trivialforestillinger svarer godt en overdreven sports-begeistring. At den praktiske idrett står så høyt i dette sunne og kraftige folkeslag er bra nok, men burde ikke ubetinget være forbunden med en skøytegalenskap som bare er en annen form for selvgod nasjonalisme. Kanskje den ytrer seg så heftig fordi skrikerne ikke har noe annet å vise frem?

Dietmar Loidolt.

*) En grunnfalsk påstand.

Sovjetsoldat -

(Forts. fra side 4)

sammen. Noen av våre la for dagen et fanatisk heltemot og med sin forvovenhet rettet de opp stemningen blant våre, så de modig gikk døden imøte.

Tyskerne fortsatte sitt press hardere og hardere, jo flere av våre som falt. Flere av mine nærmeste kamerater falt. Deres kjære ventet på dem på alle kanter av Armenia, men de kunne ikke unngå sin skjebne. Og om jeg selv hadde mistet livet, ville også min sjel vende tilbake til mitt kjære fødested, tenk-

Broder Gabrielsen -

(Forts. fra side 1)

koholikere, imbesile, kriminelle og lignende høytstående individer. Broder Hansen mente at dette var vel harskt, men en fullt forståelig reaksjon når det gjaldt landsfor-rædere!

— Og slikt skal en lese 21 år etter krigens avslutning! «Brødrene» skammer seg ikke.

Men Broder Hansen er ikke alene. Han har en kompis som minst er like ille.

Hansen og Krestoffersen! Det minner om et lassispår på Kongshavn Bad revyteater i forna da'r. Men de to Kongs-havnkomikere var harmløse fyrer hvis enkle, folkelige vidd ikke sjenerte noen. Harmløse er Broder Hansen og Broder Krestoffersen minst av alt. De er giftige som to mambaslanger.

Broder Krestoffersen (som utstyret seg med både CH og ph, for fint skal det være) er ikke så primitiv i sin hets som Broder Hansen, og derfor så meget farligere. Nylig hadde han en stor artikkel om «kirkefronten» under krigens år, og Broderen er her overstrømmende i sin begeistring for den navngjetne Nordmarksbispen. Det går et gufs av uhygge gjennom en når man ser billedet av «kirkefrontens» ledere med de kalde, harde, ufølsomme ansiktene, ja noen synes vi ser likefrem onde ut. Stakkars Ragnar Skancke som kom ut for disse «kristmenn» i ulveklær. De ga seg da hel-

te jeg mens det sto på. Hvor lenge vi kjempet vet jeg ikke, men en halv eller kanskje en hel time sto kampen på. Og når jeg tenkte på at en liten gruppe sultne, søvn-løse og overtrete soldater kunne holde kampen gående såvidt lenge mot overlegne tyske styrker, så må det sies å være godt gjort.

Men så plutselig inntraff noe uventet. Fra venstre side av høyden så vi en tysk tank nærme seg med en flokk soldater. Den stoppet femti meter fra oss. Den skjøt straks noen skudd mot husene ved foten av høyden, samtidig med at tyskernes mitraljøser meiet ned alt som befant seg der. En del tyske infanterister rykket frem fra høyre side av høyden, og også disse skjøt mot oss. Vi var med ett blitt omringet fra alle sider. Blant våre oppsto der da en viss panikk, og vi tok alle sammen bena fatt for å unnsnippe. Omtrent ti meter borte var der en hule utbygget som en bunker, og flere av våre styrtet mot denne åpningen. Jeg slapp inn sammen med dem uten å bli truffet.

ler ikke før de hadde drept ham. For oss som kjente denne fine og hensynsfulle mann var statsmordet på ham et sjokk som kanskje aldri forsvinner. Kan vi noensinne tilgi hans mordere?

Vender vi så tilbake til Broder Gabrielsen, så må vi innrømme at han er en forholdsvis uskadelig fyr når man sammenligner ham med de brødre som er ansvarlig for det veldige, i alle deler sjofle «retts»-oppgjøret. Når det gjelder bevisst, kynisk påvirkning på godtroende mennesker, på den bunnløse frekkhet hvormed de klarte å gjøre hvitt til svart, oppofrende patriotisk innsats til landsforræderi, har Broder Gabrielsen atskillig å lære. «Retts»-oppgjørets brødre som ødela og ruinerte hundretusener av gode, velmenende landsmenn kan i sannhet sies å ha vært med på «the biggest racket in the world». En er overbevist om at den smånuskete Broder Gabrielsen vil gremme seg over å bli nevnt i sammenligning med disse hule brødre hvis svindel er av slike gigantiske dimensjoner at den burde være ufattelig for enhver som bare har en gnist av anstendighetsfølelse tilbake.

Det mest forstemmende av det hele er at «retts»-oppgjørets opphavsmenn mentalt befinner seg nøyaktig på linje med Broder Gabrielsen. De er jevnt over ubetydelige, smånuskete fyrer som benytter samme plumpe og tarvelige tricks: gjentagelsen av skjellsordene, overdrivelsen, hylene og skrikene for å beherske massen. Det er bare den forskjell at skadevirkningene av urettsbrødrenes «forkynnelse» er titusener ganger større enn noen Broder Gabrielsen har vært i stand til å oppnå med litt religiøst teater.

Relator.

Vask, maling,
tapetsering,
mønstermaling

RIMELIG

1. KLASSES FAGMANN

— Telefon 26 55 30 —

ANNELISE PAROW

TANNINNSÆTNING

Trondheim

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern

Telefon 55 61 29 — Oslo

Legenden om Hitler - -

(Forts. fra side 5)

Schicklgruber, legitimert. I 1876 lot han sitt navn endre til Hitler. Adolf Hitler ble født i 1889 som det fjerde av Alois Hitlers seks barn.

Hans far, keiserlig og kongelig tolltjenestemann, med rang tilsvarende omtrent kaptein, ervervet seg anselige eiendommer slik at Hitlers barndomshjem kan karakteriseres som velsituert og godt borgerlig. Fader Hitler var åpenbart en urolig kar. Han flyttet stadig og Maser mener at det stadige skifte av skoler har øvet innflytelse på Hitlers ydelser. Likevel var hans vitnesbyrd i folkeskolen langt over gjennomsnittet. Etter å ha gått på realskolen i tre år mistet han tydeligvis lysten til å gå på skole og prøvet på alle slags måter, slik også skolebarn gjør det fremdeles, å få sin mor som var blitt enke til å ta ham ut av skolen. Da han var 16 år, lykkedes dette for ham. Han dro til Wien, sikret gjennom familieførmuen og den ganske store enkepensjon som hans mor hadde. Her levet han uregelmessig og utvungent, besøkte teaterforestillinger og operaoppførelser, bokhandler og biblioteker og anstrengte seg for å utvikle videre sin begavelse for tegning og maling.

I 1907 søkte han om opptagelse ved Akademiets malerskole. Komposisjonsoppgavene for prøvetegningene inneholdt temaer som «Utdrivelsen av paradiset», «Kain slår Abel i hjel», «Skattegravere» og «Bønn». Her dumpet Hitler. Maser mener at dette at en kunstelev ikke kommer inn på Akademiet ikke gir noe bevis på kandidatens ubrukelighet.

I desember 1907 døde Hitlers mor. Hitler kunne nu, bortsett fra arv etter moren, disponere over 83 østerrikske kroner pr. måned (barnepensjon og utbetaling av farsarven). Når man tar hensyn til at en folkeskolelærer dengang tjente 66 kroner måneden og at leien for Hitlers værelse utgjorde 10 kroner måneden, er det åpenbart at Hitler var økonomisk sikret.

Om de etterfølgende Wienerår er det etter Masers mening skrevet meget uhyre tåpelig. Man kan tenke på påstanden om at Hitler levet der som dagdriver i husvilleherberger. Maser påviser alle de møblerte værelser hvor Hitler bodde. Av hele legenden blir bare tilbake at Hitler fra november til midt i desember 1909 bodde i Meidlinger herberge. Om dagen arbeidet han som hjelpearbeider. I desember dette år

flyttet han så inn i Mannshjemmet i Meldemannstrasse 27, der, som Maser skriver, «karakteriseres best som stort og komfortabelt». Leien i dette mannshjem var høyere enn det Hitler hadde måttet betale for et møblert værelse. Det bød på en for den tid forbausende komfort, slik at man absolutt kan sammenligne det med de nuværende ungkarspensjonater.

Hitler malte i Wien små bilder, arbeidet også som grafiker og hadde tydeligvis fremgang. Radereren Reinhold Hanisch solgte arbeidene hans for ham. Denne Hanisch er kilden for alle disse tidshistorikere som heller ikke vil la det være noe godt ved den unge Hitler og derfor hevder at Hitler levet i Wien som et forkomment subjekt.

En vakker dag undersøkte nemlig Hanisch penger han hadde innkassert for Hitlers bilder. Hitler anmeldte ham og Hanisch ble dømt til fengselsstraff. Da Hitler i tredveårene ble kjent som politiker, hevnet den i mellomtiden fullstendig forkomne Hanisch seg på Hitler, idet han fortalte enhver som betalte ham for det usanne vitneutsagn om Hitlers fortid. Det lykkedes Maser å få tak i noen håndskrevne Hanischberetninger. Han tilbakeviser Hanisch's negative utsagn punkt for punkt.

Maser beskjeftiger seg inngående med spørsmålet om hvorfor Hitler en kort tid bodde i husvilleherberget. Det var utvilsomt ikke pengemangel som foranlediget ham til det, for han tjente godt ved salg av bildene sine. Forfatteren kommer til den slutning at Hitler ved å gjemme seg i husvilleherberget ville unndra seg innrulleringen i den østerrikske hær.

Som grunn for dette forsøk ser Maser Hitlers alt dengang heftige avstandtagen fra det daværende østerriksk-ungarske rikets «rasebaby-lon».

Han ville ikke være soldat for denne livsudyktige stat, hvis sammenbrudd han — som av Maser funne Hitlerbrev viser — allerede dengang forutsa. Vitneutsagn viser at Hitler allerede i denne Wienertid viste seg overordentlig politisk interessert og utkjempet voldsomme diskusjoner med naboer og kjente. Herunder dukket det allerede opp mange synspunkter og argumenter som man møter igjen senere hos NSDAP. Allerede 23-åringen tok stilling mot jødene, sosialdemokratiet, fagforeningene, parlamentet, Donaumonarkiet og «massen». Å bli motsagt skal den unge Hitler heller ikke ha tålt i Wienertiden. Radi-

TILTREDES!

Av en fjernsynsamtale i DAGBLADET:

«Den eneste gangen man reagerte ublidt var da den norske offiseren som bygger opp den etiopiske marinen, selvgodt deklarerer at samarbeidet med etioperne gikk fint fordi nordmennene behandlet dem som likemenn. Kunne man ikke snart se det fra en annen synsvinkel og f. eks. si: Alt går fint fordi etioperne behandler oss som likemenn!»

Tiltredes!
DUSTEFORBUNDET
AV 1945
*

kalt og kompromissløst gikk han inn for sine ekstreme synspunkter. Materialet til sin livsoppfatning hentet han i bøker han lånte i bibliotekene. Maser har forsøkt møyssommelig å finne ut hvilke forfattere Hitler dengang kan ha lest. Herunder regner han opp: Frank Wedekind, Friedrich Nietzsche, Dante, Stifter, Schiller, Lessing, Rosegger, Henrik Ibsen, Martin Luther, Calvin og mange andre. Av de tidligere påstander om at Hitler aldri kom lenger enn til å lese Karl May, blir det intet tilbake.

I mai 1913 forlater Hitler Wien og drar til München. Han tjener fortsatt sitt brød ved å male bilder og har en månedlig gjennomsnittsinntekt på 100 Mark — en betraktelig sum dengang.

Da første verdenskrig brøt ut, meldte han seg straks frivillig til den tyske hær i reserveinfanteriregiment nr. 13. Han fikk en rekke tapperhetsutmærkelser. Maser undersøker påstanden om at Hitler bar Jernkorset av første klasse med urette, og kommer til den slutning at denne for en menig så høye utmerkelse ble tildelt ham sommeren 1918 på helt forskriftmessig måte.

Da krigen var slutt og Hitler trådte inn i politikken i omveien over Reichswehr, var det etter dette levnetsløp på ingen måte så urimelig som man har villet ha det til hittil, at han fant ekko i folket og at dørene åpnet seg for ham til innflydelsesrike folk både i Reichswehr og i forretningsverdenen. Det var en god borgerlig, kunnskapsrik, høyt dekorert ung mann som forestilte seg.

Det kan synes som om det ved Masers bok dreier seg om en rettferdiggjørelse for, eller endog forherligelse av Hitler. Når et slikt inntrykk

KOSTBARE DØDE

Efter hva den amerikanske forsvarsminister Robert S. McNamara opplyser koster det USA vel så 200 000 norske kroner i bortskutt ammunisjon å få livet av en vietkongsoldat.

*

RASEPROBLEMER OGSÅ PÅ ISLAND

Idag er 10 prosent av de på Island stasjonerte amerikanske tropper farvede (negere og filippinere), ialt ca. 300. Og dette har allerede ført til så ubehagelige resultater at en begynner å lufte dem i pressen. Et stort antall islandske kvinner har giftet seg med negre, og det finnes alt en stor gruppe blandingsbarn. Skjønt Island naturligvis også doserer vrøvlet om at alle raser er like, så begynner en altså nå å reagere over denne utvikling som «uønsket».

*

MUSSOLINIS HJERNE I USA!

De edle seierherrer etter annen verdenskrig nektet seg i sannhet intet. Det opplyses nu at amerikanerne «i studieøyemed» brakte med seg hjem fra Italia Mussolinis hjerne. Nu krever den 76-årige fru Rachaele Mussolini sin manns hjerne tilbakelevert for å kunne begrave den i familiegraven. Fruen har hittil ikke fått noe svar fra de amerikanske tyver som fortsatte likskjenningen der selv de kommunistiske banditter stanset.

*

muligens kan oppstå, så viser dette bare hvor mange som i den senere tid har mistet evnen til å godta kjensgjerninger. Hva har det forøvrig med bedømmelsen av hans senere gjerninger å gjøre om han i sine unge år førte et riktignok usedvanlig, men absolutt ordentlig og målbevisst liv? Og sluttelig: hva kan det tjene til opplysning om Hitlers senere synspunkter og politiske handlinger at man med forfalskninger og halve sannheter forsøker å stemple allerede den unge Hitler som asosial? Er ikke Hitlers vei ved oppbyggingen av NSDAP og som statsoverhode langt mere forståelig og normal når det ikke dreier seg om et forkomment subjekt, men om et kunnskapsrikt, intelligent menneske, som har vokst opp i sikrede forhold?

—o—

BEATRIX UTEN RABBINERE

Overrabbinerne for de tre jødiske menigheter i Nederland har meddelt kongehuset at de ikke kan motta innbydelsen til kronprinsessens bryllup med den tyske Klaus von Amsberg på grunn av «fortsatt tilstedeværende erindringer fra krigstiden».

*

HELDIG CHURCHILL

Lord Ismay skriver i sin bok om Churchill og samarbeidet med ham under krigen: «Da vi snakket sammen om Nürnbergdomstolen, slo Churchill ut med hånden og sa: „Dette viser at det er viktig å vinne — du og jeg ville ha sittet fint i det hvis vi hadde tapt krigen!”» Fremdeles er dette England, hvis leder slapp så heldig fra det som i Nürnberg ble karakterisert som krigsforbrytelser, med på å holde tre av de gamle tyske ledere innesperret i Spandaufengslet i smukk forståelse med land som har fostret slike nydelige Nürnberg-kandidater som Roosevelt og Stalin. Og det akter tydeligvis å holde på «Fredens fange», Rudolf Hess også fortsatt etter at Speer og v. Schirach løslates til høsten etter utsonet «straff».

*

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 - Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia
Utlendet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,—.

Bruk postgironr: 16 450.

Utgiver A/S Folk og Land

Viking Boktrykkeri